

Opiskeluhuollon kysely 17.1. - 5.2.2024

Perusopetus
Lukio
Ammatillinen

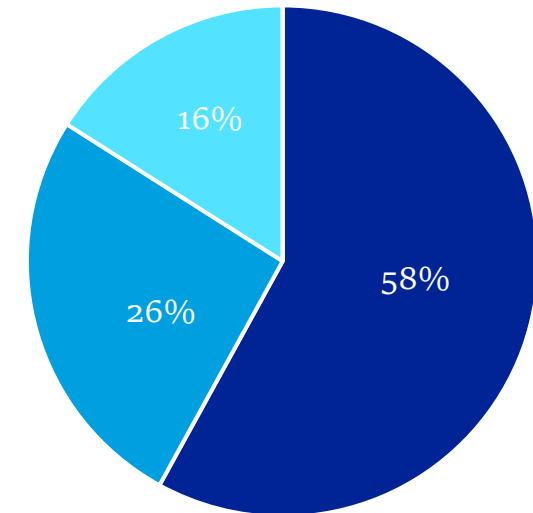
Juristi, KTL Sari Innanen

Kyselyn toteutus

- Perusopetuksen, lukion ja ammatillisen koulutuksen opettajat ja esihenkilöt – molemmat kieliryhmät
- Vastausaika 17.1.–5.2.2024.
- Vastauksia 522, laajasti ympäri Suomea, eri kokoisista kunnista ja eri kokoisilta koulutuksenjärjestäjiltä.
- Kysymykset mm.
  - kuraattori- ja psykologipalveluiden **saatavuus ja riittävyys lähi- ja etäpalveluna**
  - kuraattoreiden ja psykologien **vaihtuvuus**
  - yksilökohtaisen opiskeluhuollon monialaisen ryhmän toimivuus
  - yhteistyön sujuvuus sekä siihen **miten johdon siirtyminen on vaikuttanut toiminnan johtamiseen.**

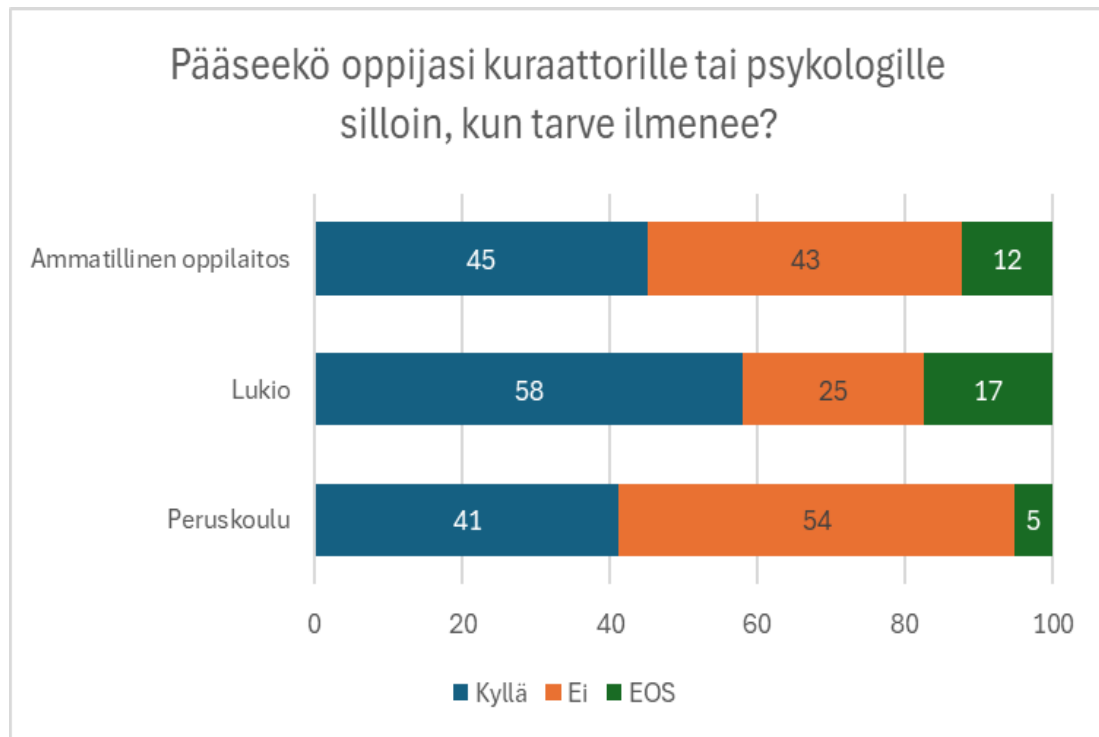
Lisäksi kartoitettiin, **ovatko kunnat tai koulutuksenjärjestäjät ryhtyneet palkkaamaan muuta henkilöstä**, jolla pyritään paikkaamaan kuraattori- ja psykologipalveluiden vajetta.

Vastaajat

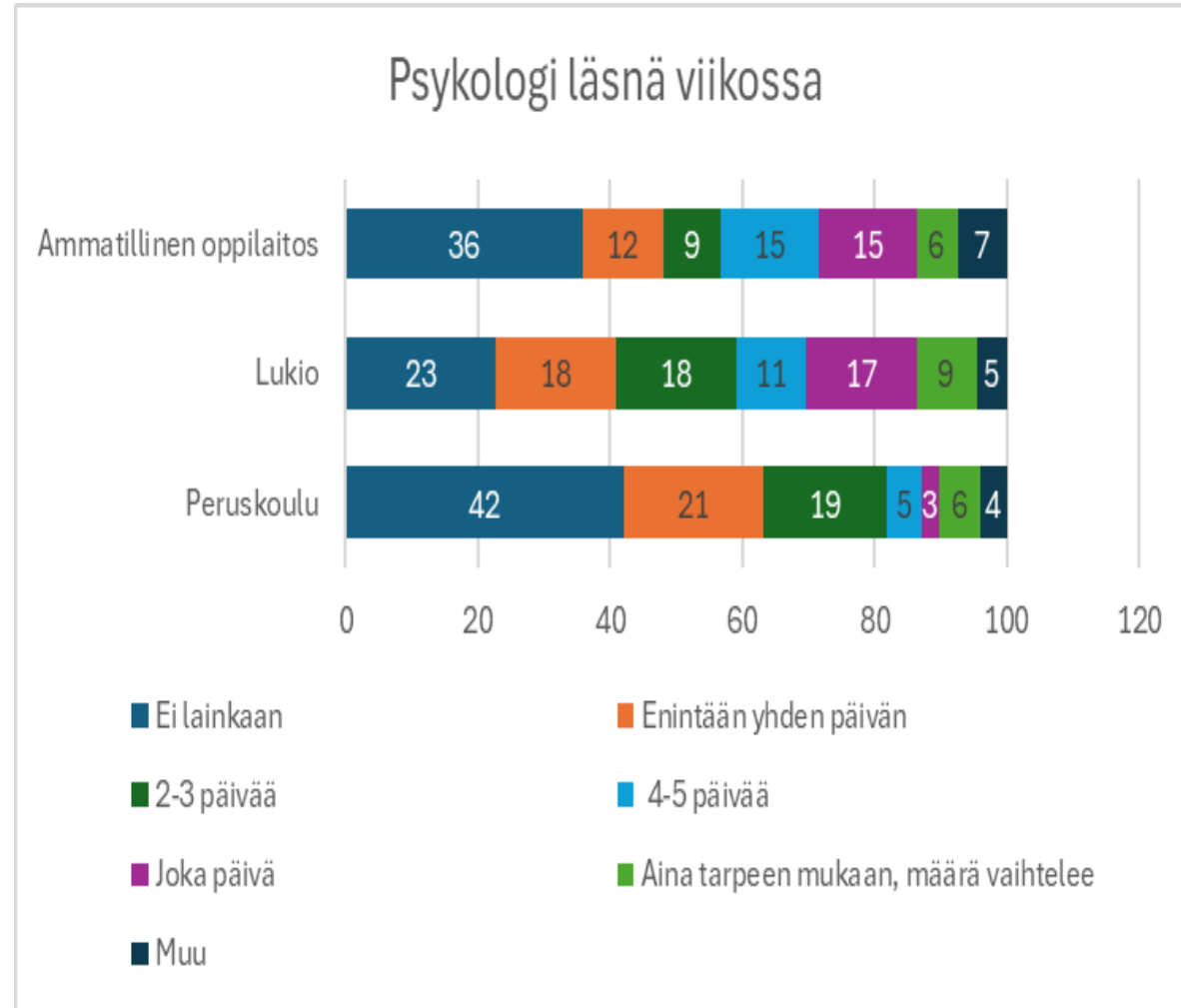
■ Perusopetus ■ Lukio ■ Ammatillinen toinen aste

Pääseekö oppijasi kuraattorille tai psykologille silloin, kun tarve ilmenee?

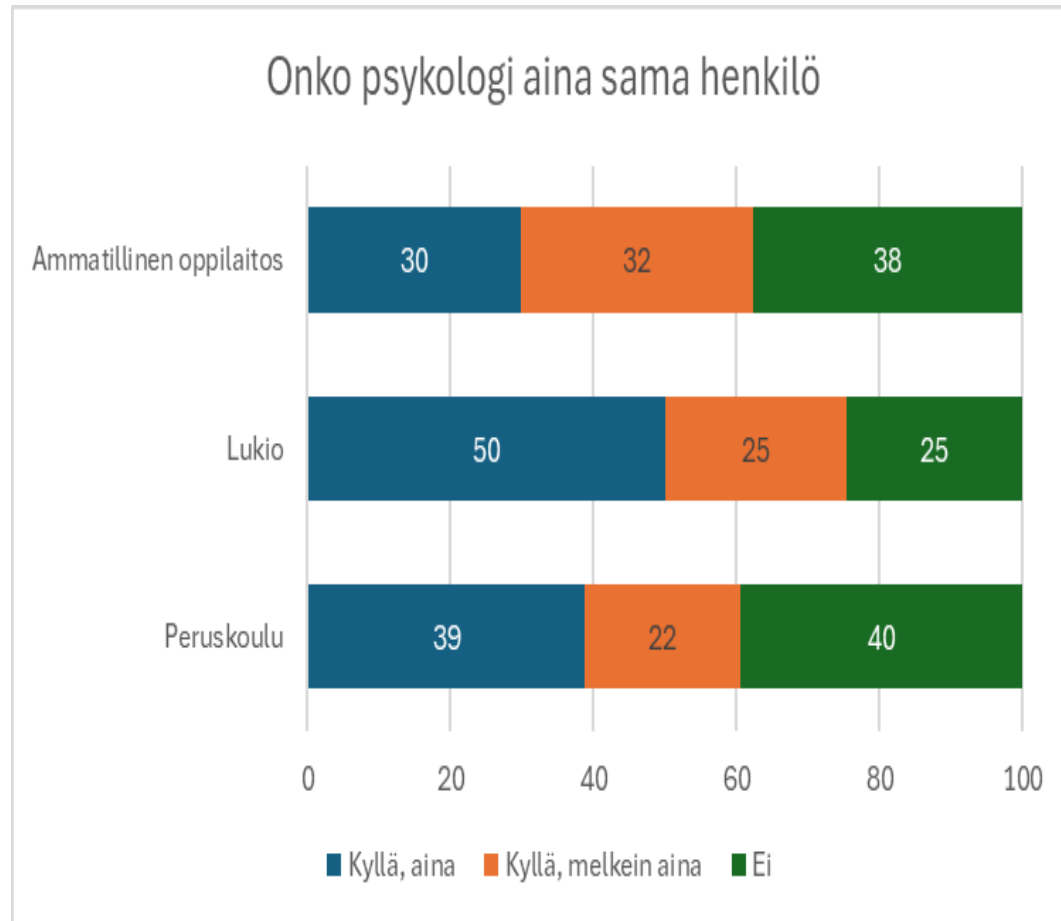
- Peruskouluissa tilanne on heikoin, vain 2/5 pääsee kuraattorin tai psykologin vastaanotolle tarpeen ilmetessä. **Yli 50 prosenttia perusopetuksen oppilaista ei pääse vastaanotolle tarpeen ilmetessä.**
- Lukiossa tilanne on parempi - lähes 3/5 pääsee vastaanotolle.
- Ammatillisessa oppilaitoksessa vastaanotolle pääsee vajaa puolet.

Kuinka paljon koululla/oppilaitoksessa psykologi on läsnä viikossa?

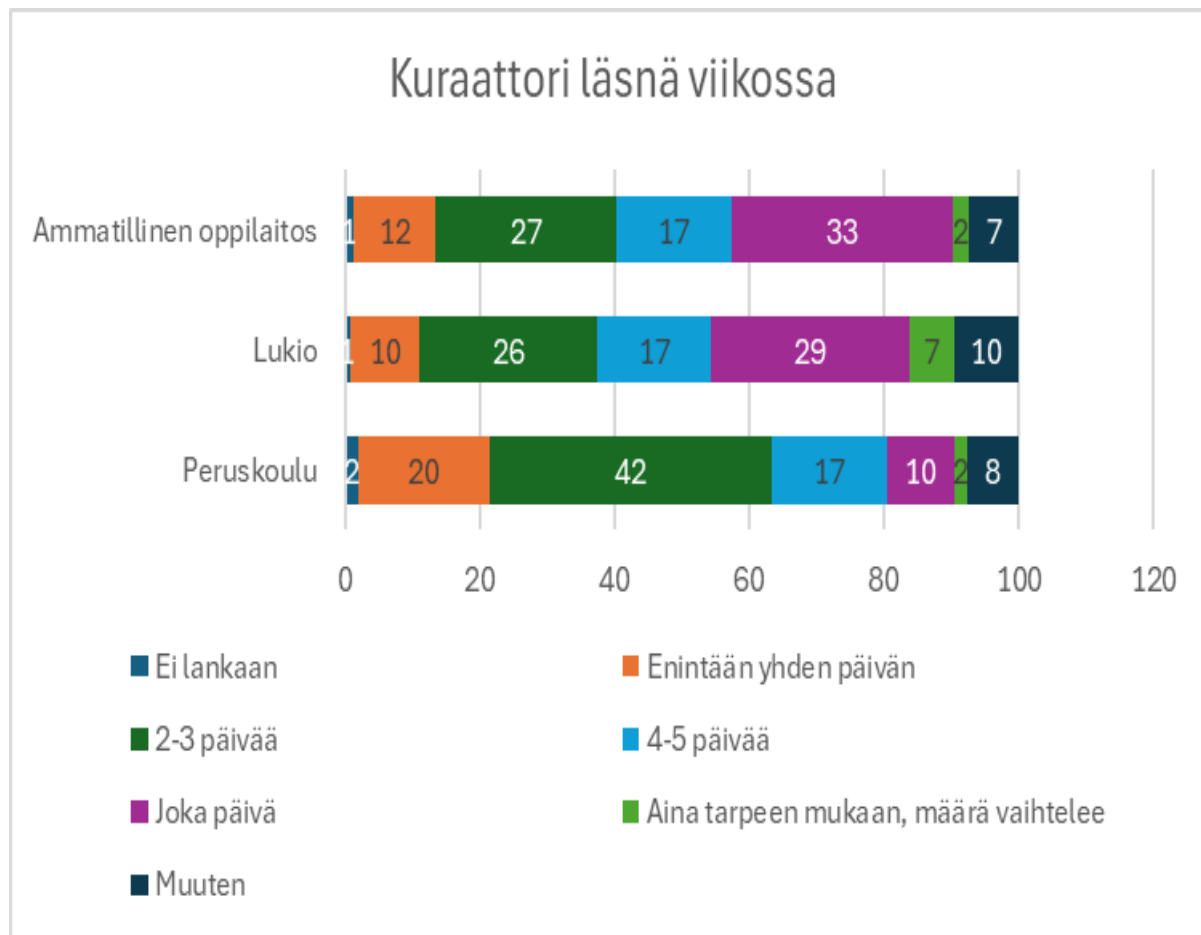
- Peruskoulu:
  - ei lainkaan = **40 %**
  - enintään yhden päivän = ja 21 %.
- Lukio:
  - ei lainkaan = 23 %
  - enintään yhden päivän = 18 %
- Ammatillinen oppilaitos:
  - ei lainkaan = **36 %**
  - enintään yhden päivän = 12 %
- Noin 2/3 tapauksista, joissa psykologi ei ole lainkaan läsnä viikoittain, ei hän ollut tavoitettavissa edes etäyhteydellä – **etäyhteydet eivät ole ratkaisseet ongelmaa!**

Onko psykologi /psykologit, joiden kanssa tehdään yhteistyötä ja tavataan aina sama henkilö?

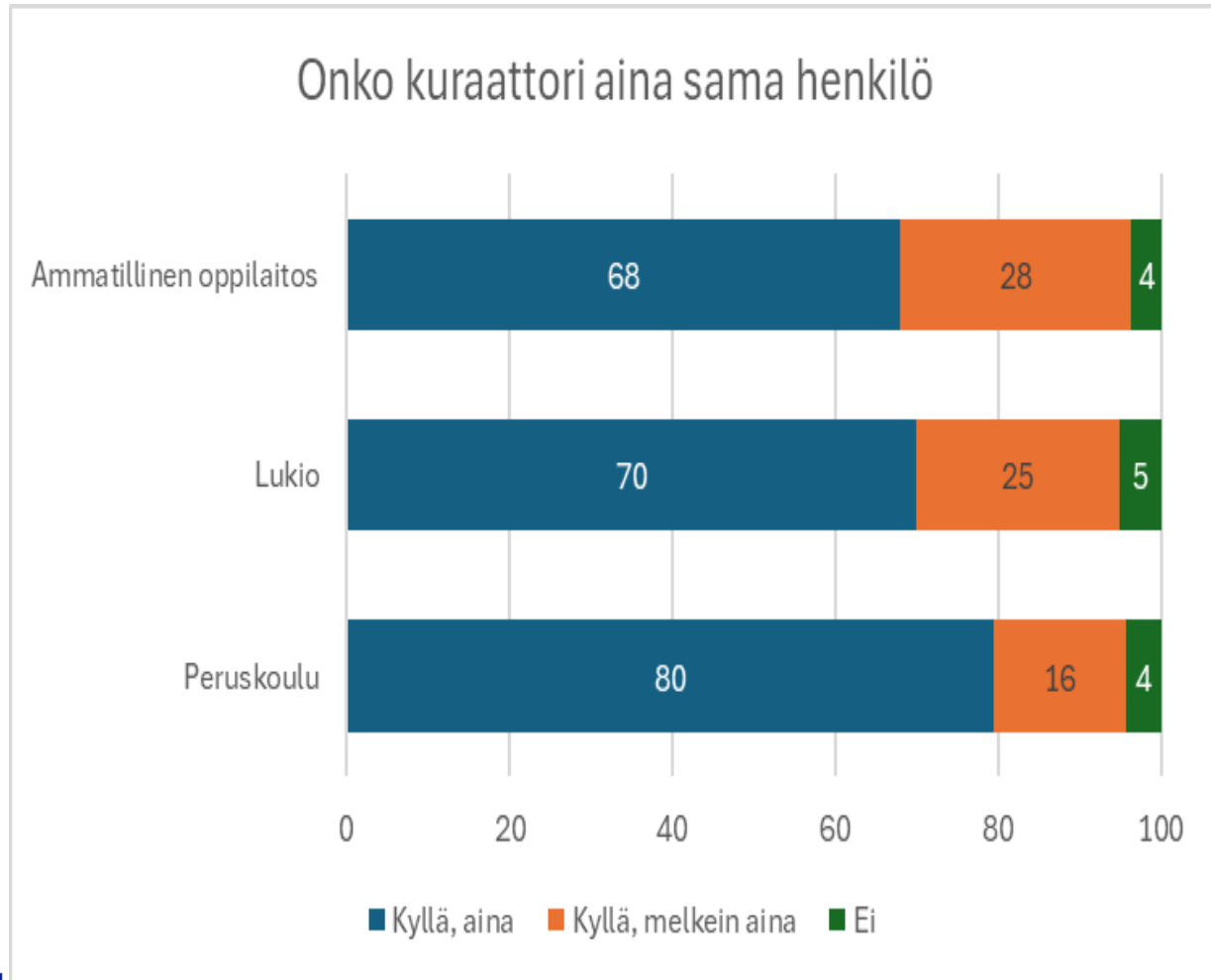
- Peruskouluissa = lähes 40 % sama - toisaalta 40 % henkilö on eri.
- Lukioissa tilanne parempi. Puolessa tapauksista psykologi on sama ja vain 1/4 henkilö vaihtuu.
- Ammatillisessa alle 1/3 psykologi on sama ja toisaalta lähes 40 prosentissa henkilö vaihtuu.
- Nuorille **luottamuksellisen kontaktin** luominen on erityisen tärkeää, myös siinä mielessä, että aina ei tarvitse uudelle ihmiselle selvittää samoja asioita. Luottamuksellinen suhde vaatii kehittyäkseen useita **tapaamiskertoja**.

Kuinka paljon koululla/oppilaitoksessa kuraattori on läsnä viikossa?

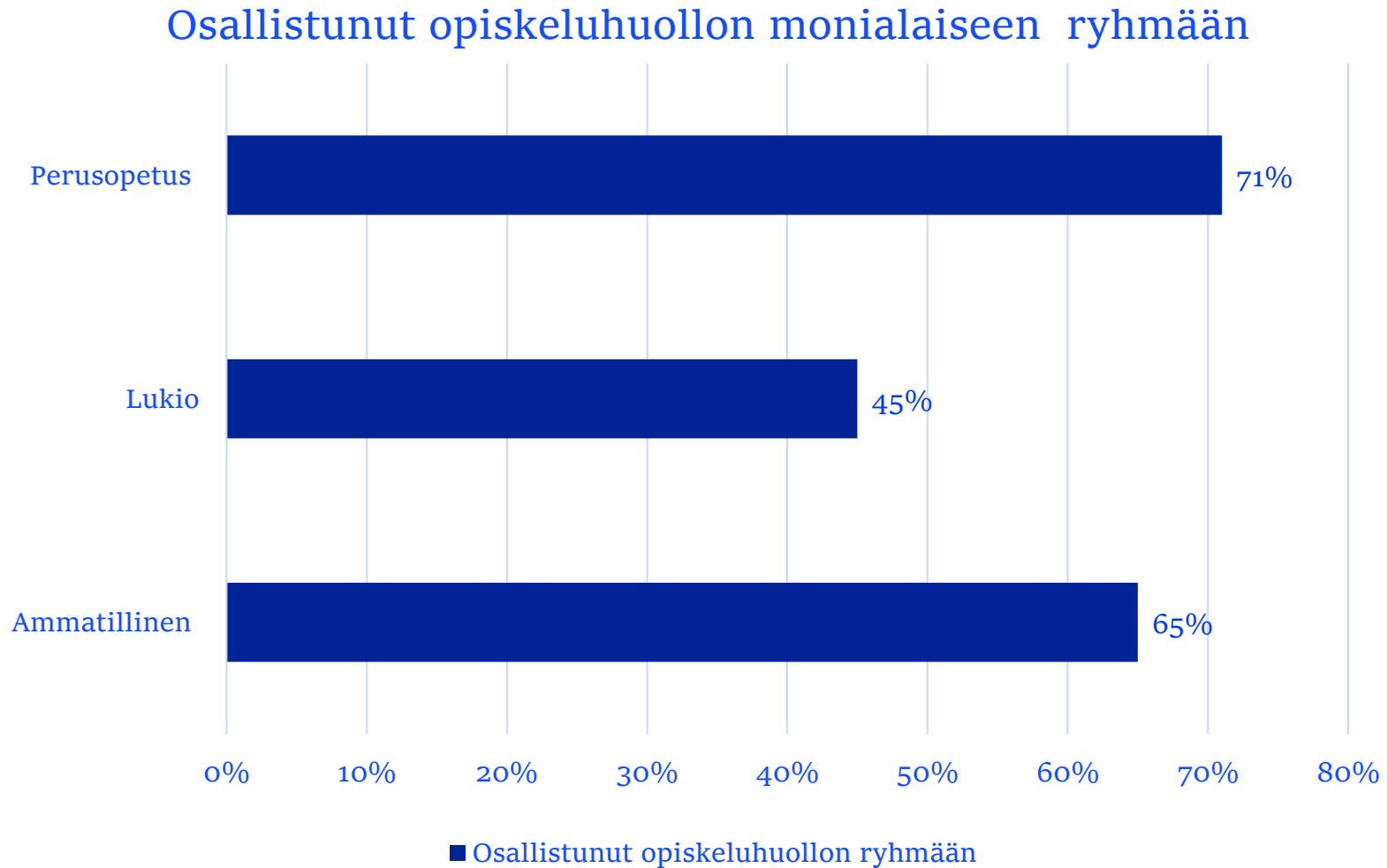
- Tilanne, että kuraattori ei ole läsnä lainkaan, on jokaisella asteella harvinaisuus.
- Kuraattori on käytännössä läsnä noin 3/4 tapauksissa 2–5 päivää viikossa.
- Kuraattoreiden läsnäolo on merkittävästi **parempi** kuin psykologien läsnäolo.

Onko kuraattori /kuraattorit, joiden kanssa tehdään yhteistyötä ja tavataan aina sama henkilö?

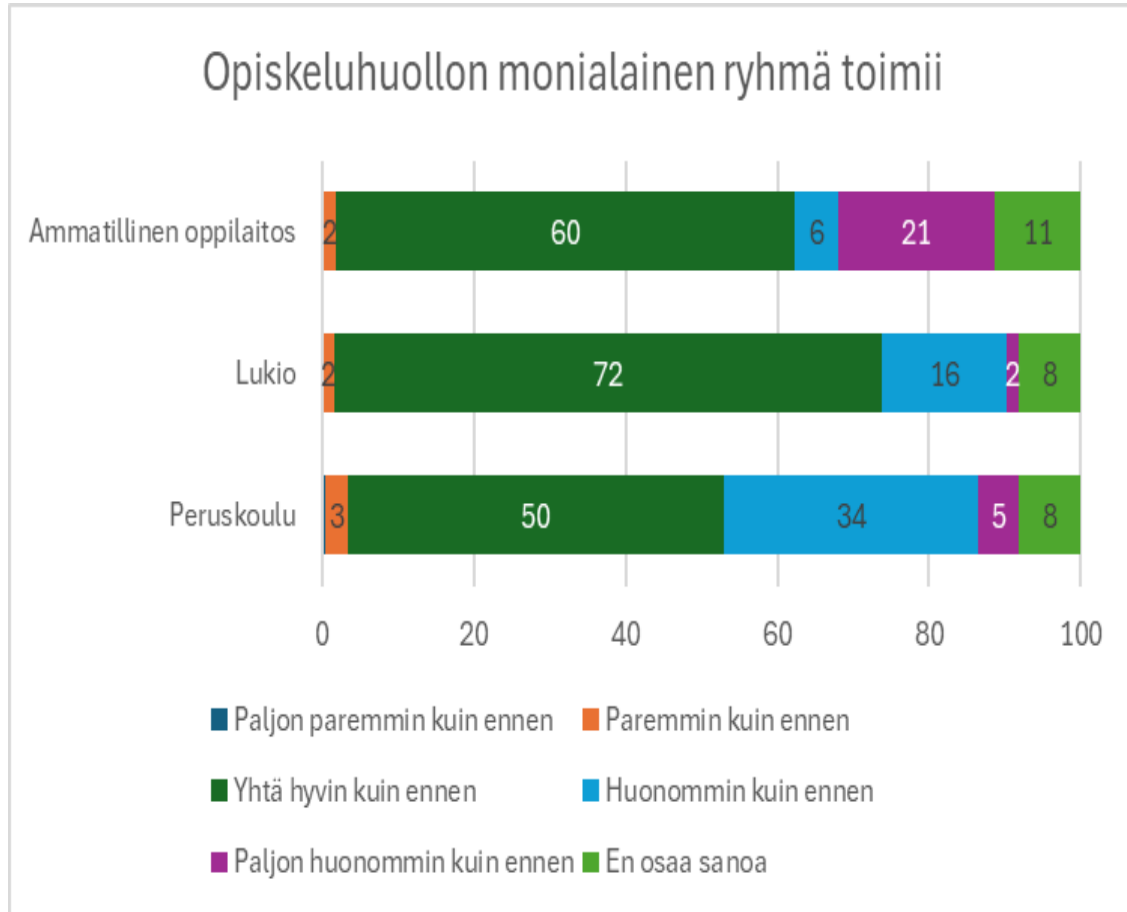
Noin viidessä prosentissa tapauksia kuraattori ei ole sama henkilö.

Oletko osallistunut viimeisen vuoden aikana yksilökohtaisen opiskeluhuollon monialaiseen ryhmään?

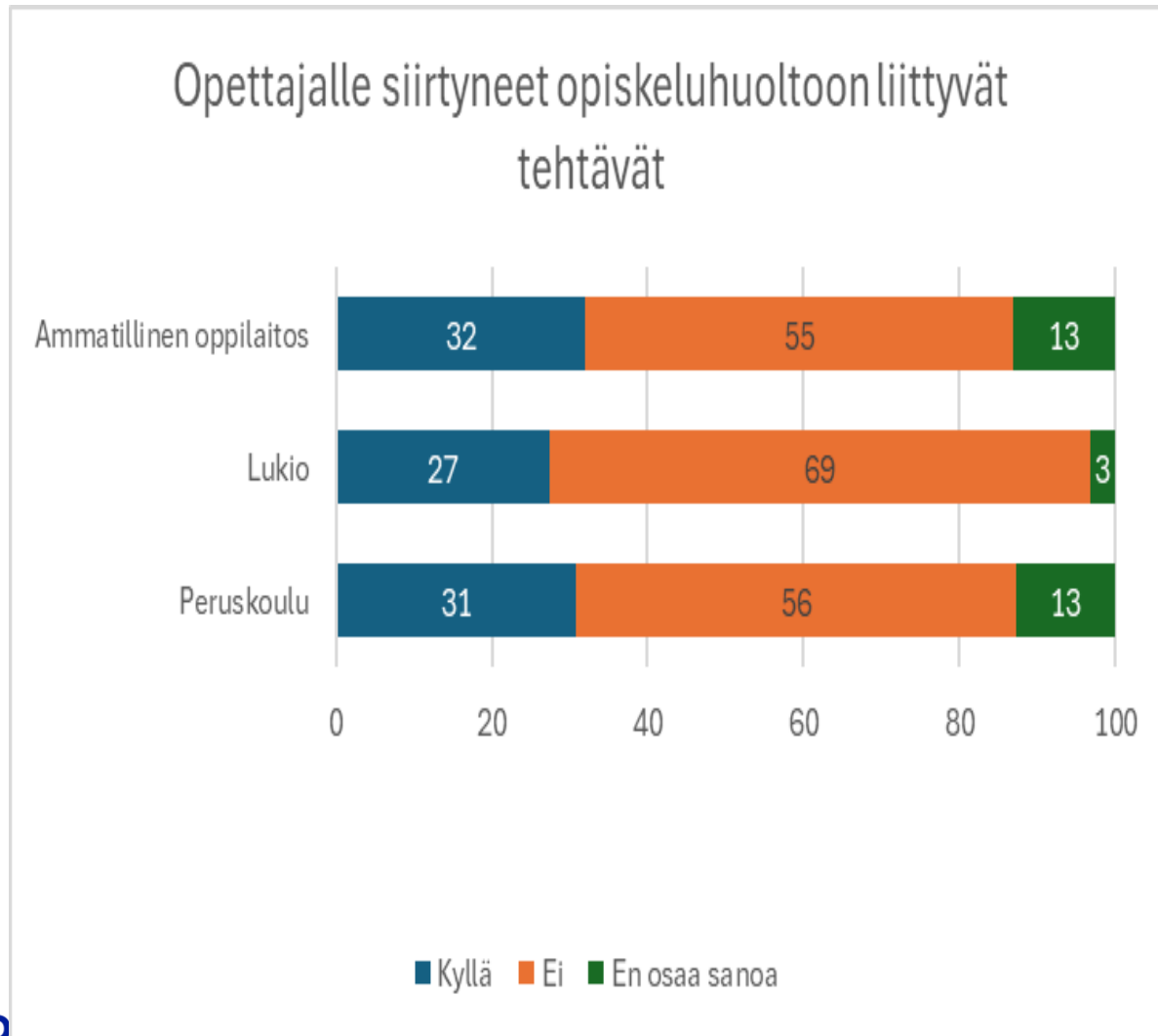

Millä tavalla yksilökohtainen opiskeluhuollon monialainen ryhmä toimii?

- Pääsääntöisesti = toimii kuten aiemminkin, mutta...
- Huonommin tai paljon huonommin kuin aikaisemmin:
  - Peruskoulu: 39 %
  - Lukio: 18 %
  - Ammatillinen: 27 %

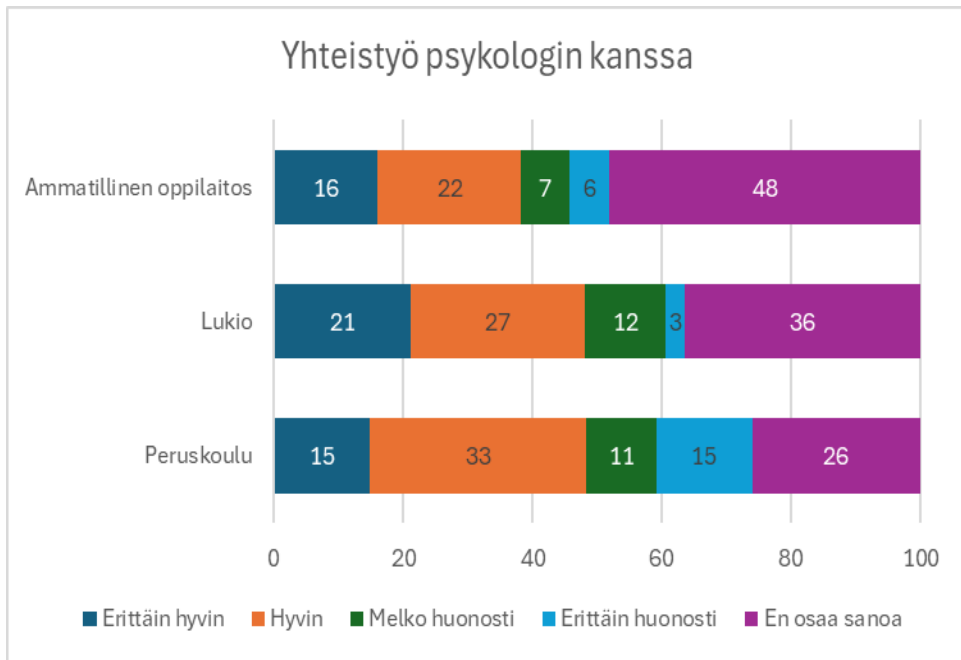
Onko sinulle siirtynyt sellaisia opiskeluhuoltoon liittyviä tehtäviä, joita et ole aikaisemmin tehnyt?

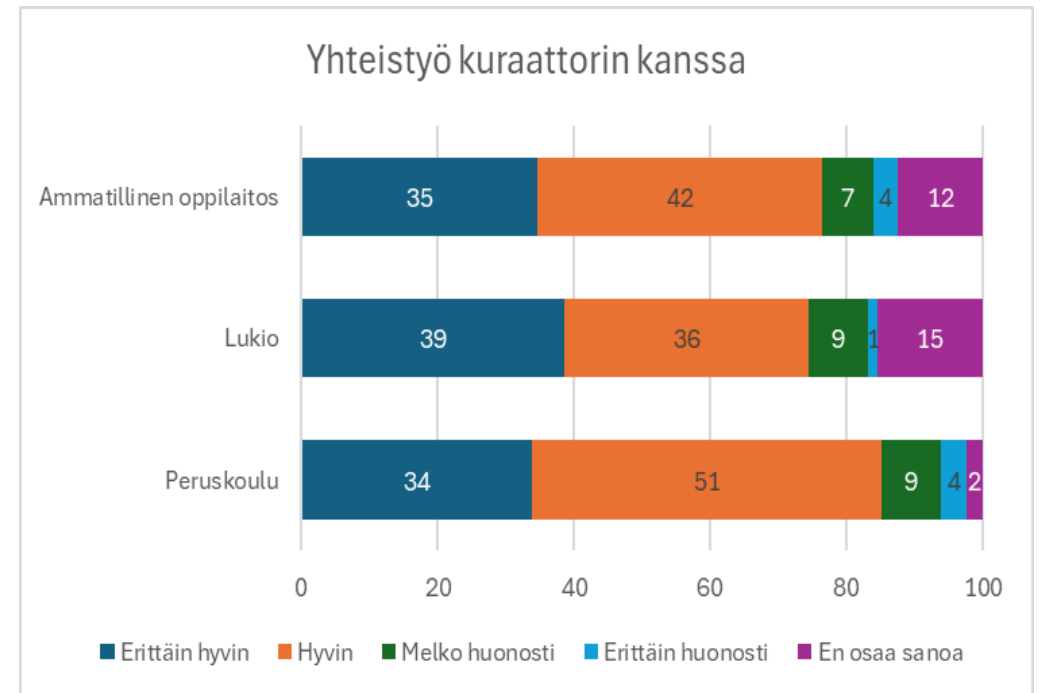
- Noin **1/3** vastaajista kaikilla asteilla kertoo, että heille on siirtynyt sellaisia opiskeluhuollon tehtäviä, joita he eivät ole aikaisemmin suorittaneet.
- **Näin ei olisi pitänyt tapahtua**, koska sekä tehtävät että rahoitus on siirretty hyvinvointialueille 1.1.2023 ja hyvinvointialueiden olisi pitänyt pystyä vastaamaan kysyntään.

Miten yhteistyö psykologin ja kuraattorin kanssa toimii?

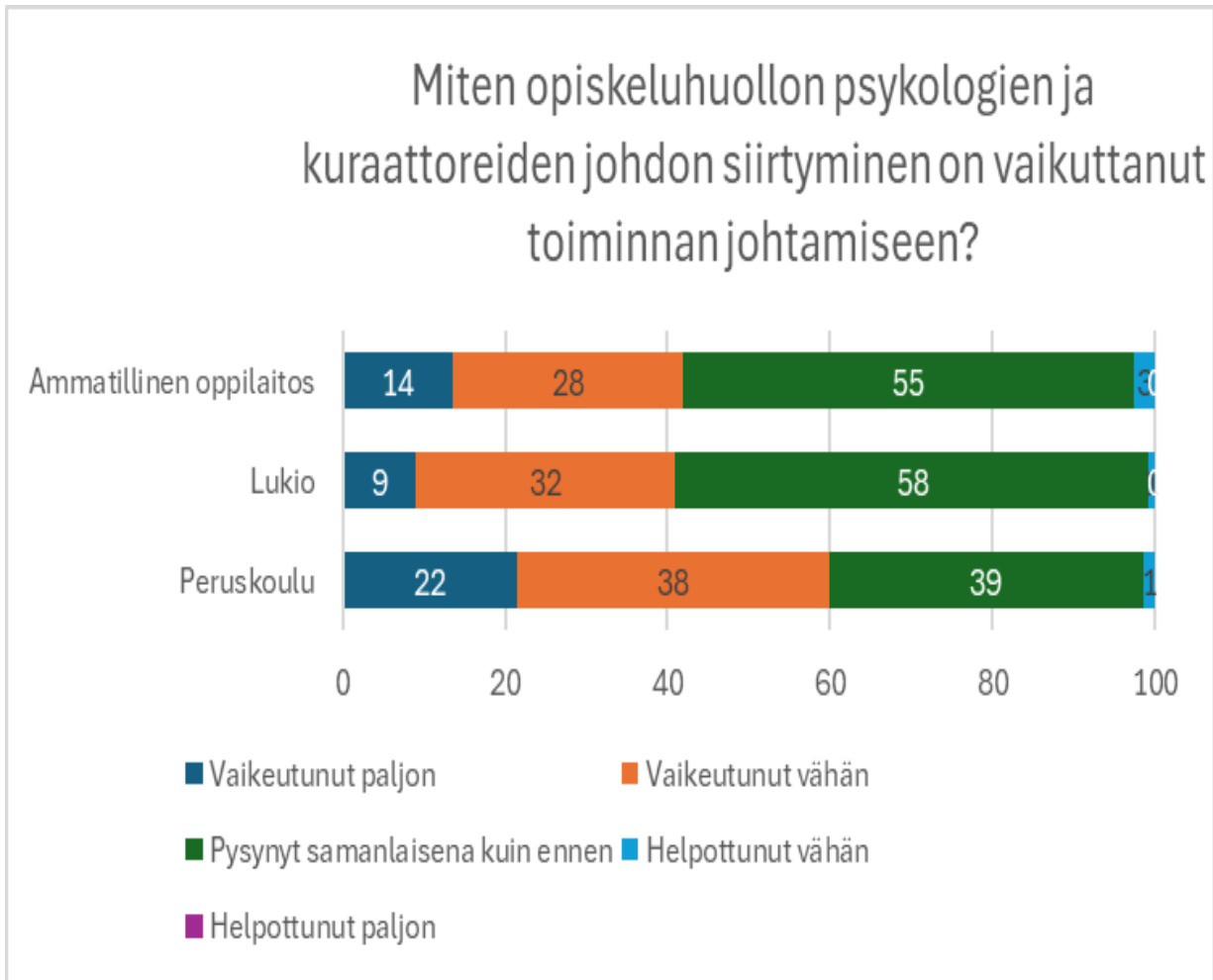
Yhteistyö psykologin kanssa

Yhteistyö kuraattorin kanssa

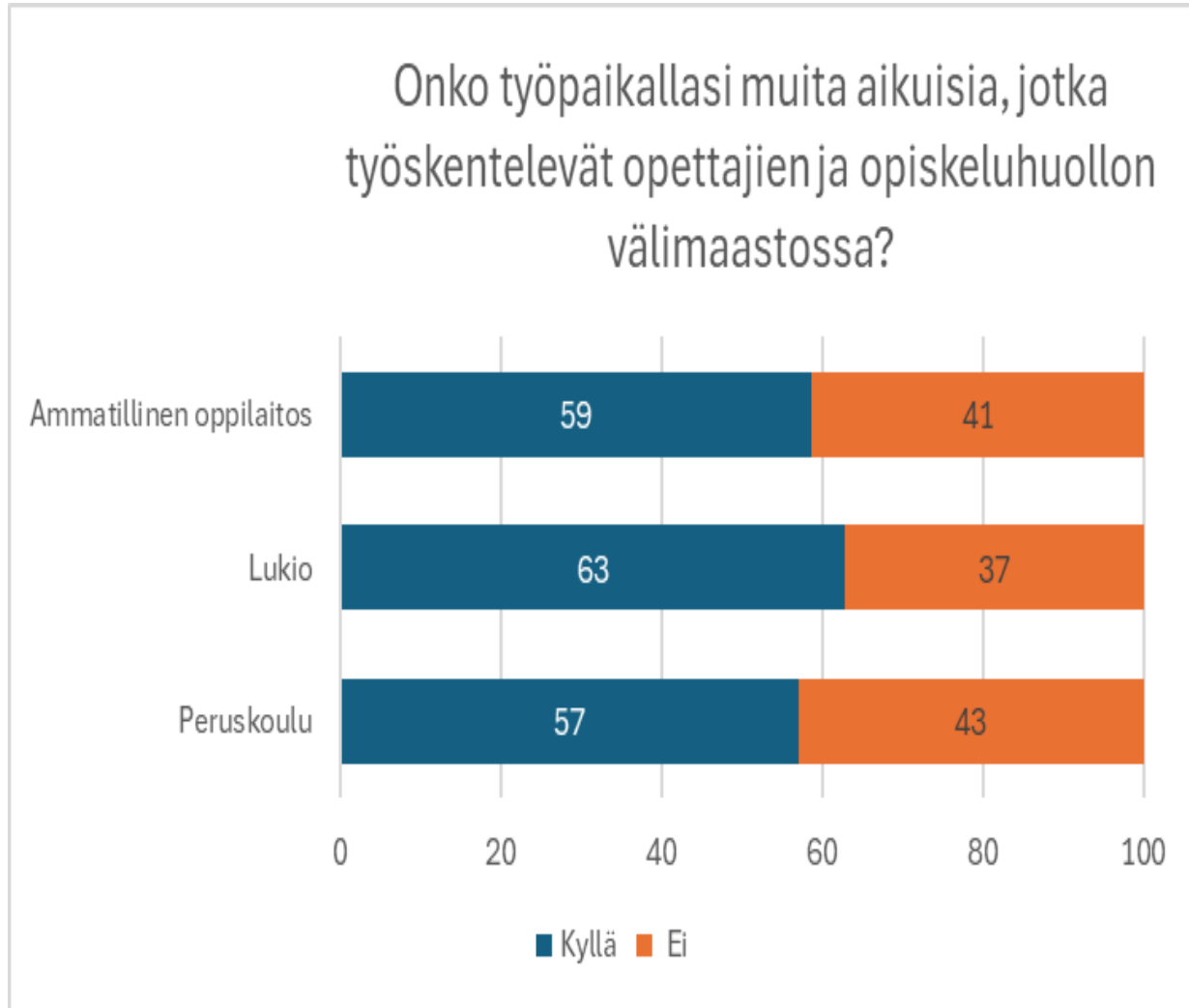

Miten opiskeluhuollon psykologien ja kuraattoreiden johdon siirtyminen on vaikuttanut toiminnan johtamiseen?

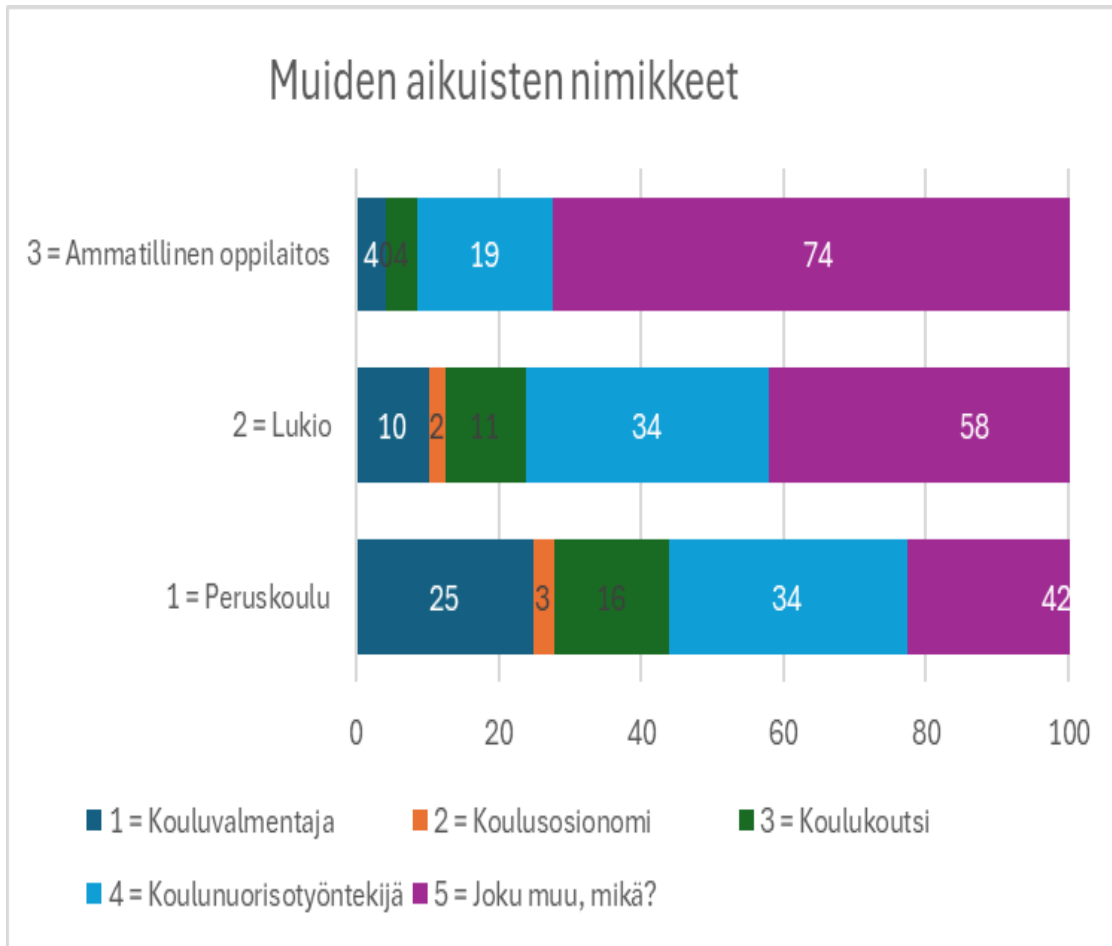
- Perusopetus: johtaminen vaikeutunut siirron jälkeen 60 % vastaajista
- Toinen aste: johtaminen vaikeutunut siirron jälkeen noin 40 % vastaajista.

Onko työpaikallasi muita aikuisia, jotka työskentelevät opettajien ja opiskeluhuollon välimaastossa?

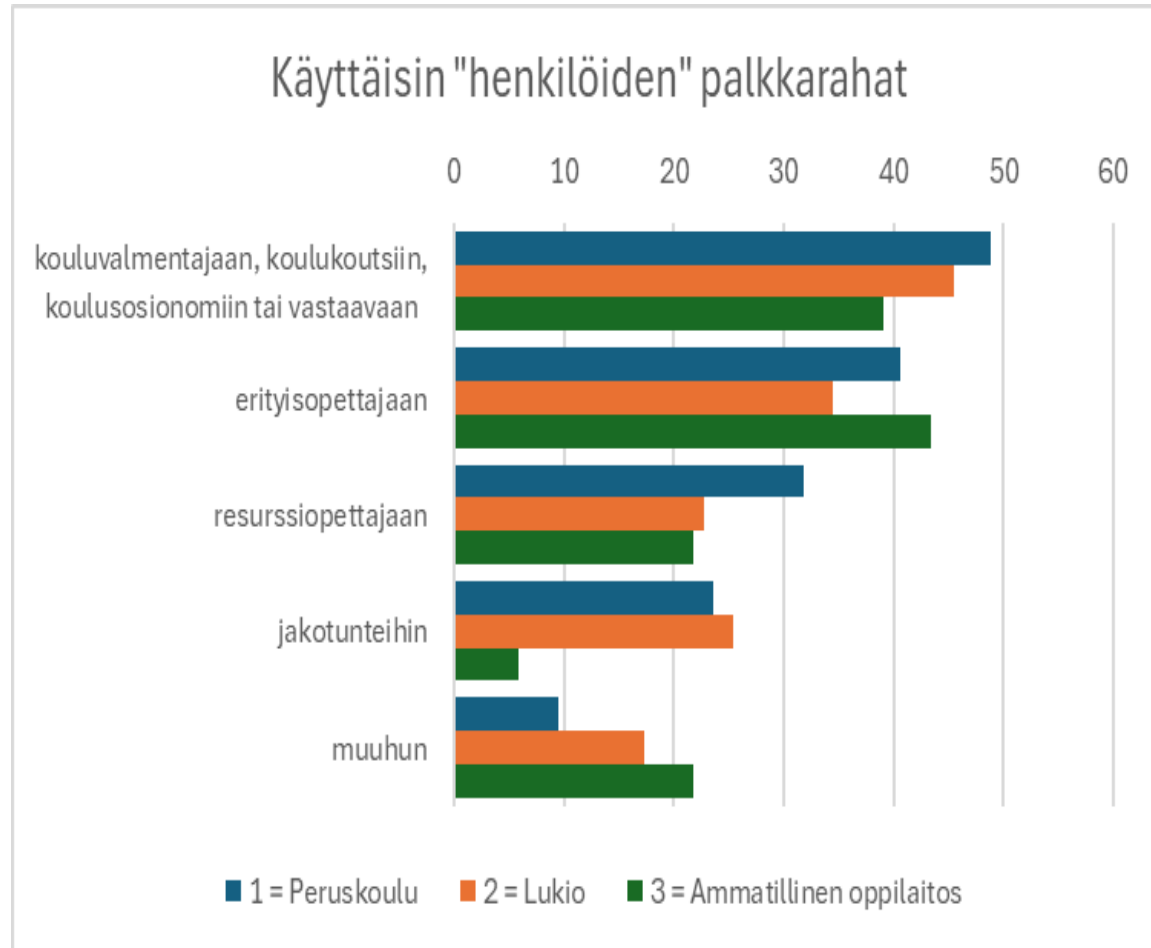
- Noin 60 % vastaajista kaikilla asteilla ilmoitti, että heillä on henkilöitä, jotka työskentelevät opettajien ja opiskeluhuollon välimaastossa.

Muiden aikuisten nimikkeet työpaikallasi

- Tyypillisiä nimikkeitä ovat mm. psyykkarit, yhteisöpedagogit, tsempparit, poluttajat, hyvinvointi-ohjaajat, merkkarit, liikuntacoachit, opiskeluvälmentajat jne.

Mihin käyttäisiin ylimääräiset palkkarahat (jos niitä olisi)

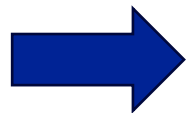

- 49 % perusopetuksen opettajista ja rehtoreista käyttäisi ylimääräiset palkkarahat mm. kouluvalmentajiin ja vasta toissijaisesti erityisopettajaan ja resurssiopettajaan
- Jakotunteihin perusopetuksen opettajista ja rehtoreista käyttäisi vain vähän yli 20 %.

Johtopäätöksiä

Laadukas opiskeluhuolto tapahtuu kouluissa ja oppilaitoksissa osana arjen toimintaa.

1. Oppijoiden on päästävä kuraattorin tai psykologin vastaanotolle silloin kuin tarvetta ilmenee → ei toteudu
2. Erityisenä huolenaiheena pääsy psykologille.
Etäyhteydet eivät ole tuoneet ratkaisua. Ongelmana on myös psykologin vaihtuminen → luottamuksellista suhdetta on vaikea rakentaa.
3. Kuraattorien palveluiden saatavuus toimii paremmin.
4. Toiminnan johtaminen on vaikeutunut opiskeluhuollon siirron hyvinvointialueelle jälkeen.
5. Oppilaitoksiin palkattu runsaasti muuta henkilöstöä paikkaamaan opiskeluhuollon palveluvajetta → tehtävänkuva ja osaaminen epäselvää.

Hyvinvointialueet eivät ole pystyneet vastaamaan opiskeluhuollon palvelutarpeeseen.

Kiitos mielenkiinnostanne!

Tutustu ja seuraa: oaj.fi opettaja.fi   [@oajry](https://www.instagram.com/oajry)